

9. Najistotniejsze elementy krajobrazowe uzasadniające potrzebę utworzenia Sandomierskiego Parku Krajobrazowego (Małgorzata Strzyż)

Podstawowym celem utworzenia Sandomierskiego Parku Krajobrazowego winno być zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, historycznych i kulturowych lewobrzeżnych terenów Doliny Wisły i zachodnich fragmentów terenów przyległych, położonych na obszarze między wsiami Krzcin a Ciszycą Dolną o łącznej powierzchni ok. 28 500 ha oraz wsparcie dla zrównoważonego rozwoju tego obszaru przy współdziałaniu partycypacji społecznej.

Krajobraz jest kompleksowym efektem wzajemnych związków, relacji, oddziaływań i sprzężeń zwrotnych poszczególnych ekosystemów środowiska przyrodniczego, społecznego i ekonomicznego umiejscowionym w otaczającej nas przestrzeni. Tworzą go nie tylko komponenty abiotyczne i biotyczne środowiska i inne jego elementy ale również sfera kulturowa zindywidualizowanej percepcji odbiorcy estetyki krajobrazowej.

Człowiek od zarania dziejów obcuje z krajobrazem wykorzystując go do zabezpieczenia swoich potrzeb w różnych wymiarach swojej egzystencji. Łączenie walorów środowiskowych – przyrodniczych z walorami kulturowymi – stworzonymi przez człowieka w trakcie jego rozwoju cywilizacyjnego daje interesujące wyniki, szczególnie w sferze percepcyjnej, poznawczej i duchowej. Obcowanie z ukształtowanym przez wieki genius loci tzw. duchem miejsca lewobrzeżnego Sandomierza wzmacnia sferę odczuć estetycznych i duchowych człowieka. Sandomierski Park Krajobrazowy i jego otulina to zderzenie dwóch światów krajobrazowych – krajobrazu przyrodniczego, niepowtarzalnego o unikatowych walorach potencjału środowiskowego, naturalnego, lub znaturalizowanego, przekształconego głównie na potrzeby rozwoju specjalistycznego rolnictwa, kształtowanego przez przyrodę i człowieka oraz wspomnianego wcześniej świata krajobrazu kulturowego lewobrzeżnego Sandomierza budowanego przez prawie 800 lat.

Wiedza naukowa na temat środowiska tego obszaru w ujęciu kompleksowym nie istnieje, co stanowi bardzo dużą lukę merytoryczną, która wymaga pilnego uzupełnienia.

Stąd bardzo potrzebne jest wykonanie uszczegółowionego studium monograficznego obszaru opracowania opartego na wynikach badań terenowych, obejmujących m.in. uszczegółowioną inwentaryzację krajobrazową i urbanistyczną. Funkcje takiego studium może spełnić również przyszły plan ochrony Sandomierskiego Parku Krajobrazowego.

